

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 85.179 van 8 februari 2000

A. 75.565/XIII-247

In zake : **VIGNALI** Adrian,
Edgard Tytgatlaan 9
1200 Brussel,

tegen :

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door zijn regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij Mr. Philippe COENRAETS, advocaat, Bolwerksquare 1/A 1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 30 augustus 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij Adrian VIGNALI de nietigverklaring vordert van de beslissing van 1 juli 1996 waarbij de dienst Huisvesting van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hem gelast 33 procent van de geïnde premie voor verwerving van een woning terug te betalen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevr. DEBROUX, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 30 juni 1999 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen, en gezien het verzoek tot voortzetting van de procedure, ingediend door verzoeker, en de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 22 december 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 27 januari 2000;

Gehoord het verslag van de heer QUERTAINMONT, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker en van Mr. G. GENERET, loco Mr. Ph. COENRAETS, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevr. DEBROUX, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Op 10 juli 1986 dient verzoeker bij de verwerende partij een aanvraag om een premie voor verwerving van een woning in op grond van het koninklijk besluit van 23 juni 1983 tot instelling, voor het Brusselse Gewest, van een eenmalige premie voor de oprichting of de verwerving van een woning, alsook van

een verzekering tegen inkomstenverlies. Door die aanvraag te doen, heeft hij zich ertoe verbonden :

- a. met zijn gezin de te verwerven of te bouwen woning volledig te bewonen en binnen zes maanden na de akte van lening in geval van een aankoop van een woning of na de voltooiing van de ruwbouw in geval van de bouw van een woning, er zijn hoofdverblijf te vestigen en dit gedurende op zijn minst vijf jaar;
- b. gedurende dezelfde termijn van vijf jaar de woning noch te vervreemden, noch geheel of gedeeltelijk te verhuren.

Verzoeker heeft een premie van 150.000 frank gekregen.

2. Op 22 januari 1996 deelt de controle der directe belastingen van Sint-Lambrechts-Woluwe de verwerende partij desgevraagd mee dat verzoeker op zijn belastingaangifte verklaart 33 procent van het gebouw waarvoor de premie is toegekend, voor beroepsdoeleinden te gebruiken.

3. Op basis van die informatie stuurt de verwerende partij op 1 juli 1996 de volgende brief naar Adrian VIGNALI :

" (...)

Om in aanmerking te komen voor de verwervingspremie had u zich ertoe verbonden, voor een ononderbroken periode van vijf jaar die inging op 17 augustus 1987, het eigendom volledig als woning te gebruiken; u hebt evenwel 33 procent ervan voor beroepsdoeleinden gebruikt.

U bent die verbintenis niet nagekomen en op basis van het onderzoek van uw geval heeft de Staatssecretaris niet geoordeeld dat deze niet-nakoming door overmacht was gewettigd.

Bijgevolg moet u 33 procent van de ontvangen premie, namelijk 50.000 frank, aan het Gewest terugbetalen.

(...)"

Dat is de handeling die bij het beroep bestreden wordt.

4. Bij een brief van 23 september 1996 deelt verzoeker aan de verwerende partij mee dat hij niet akkoord gaat met de vordering tot terugbetaling. Hij stelt dat hij in 1986-1987 een eengezinswoning met architectenkamer heeft gebouwd en wijst erop dat de plannen die bij de gemeente zijn ingediend om de bouwvergunning te krijgen, ook in een kantoorruimte voorzagen.

Op 21 oktober 1996 bevestigt de verwerende partij de bestreden beslissing.

5. Bij brief van 30 juni 1997 kent de verwerende partij een laatste termijn toe aan verzoeker om het bewijs te leveren dat hij 50.000 frank heeft gestort.

In tegenstelling tot in de twee voornoemde brieven van 1 juli en 21 oktober 1996, staat in deze laatste brief het volgende vermeld : "u kunt binnen zestig dagen na kennisgeving van deze brief beroep instellen bij de Raad van State om deze beslissing te laten vernietigen".

Overwegende dat de verwerende partij een exceptie van onbevoegdheid opwerpt; dat ze eerst uiteenzet wat bedoeld wordt met het eigenlijke onderwerp van het beroep en vervolgens stelt dat het geschil in het onderhavige geval betrekking heeft op "de terugbetaling aan de administratie van alle of een gedeelte van de

toelagen die toegekend zijn op grond van onjuiste verklaringen", dat ze erop wijst dat de administratie terzake over geen enkele beoordelingsbevoegdheid beschikt en ten slotte stelt dat "de terugvordering door de administratie van een toelage die op basis van verkeerde informatie is gestort, een duidelijk voorbeeld is van een vordering wegens onverschuldigde betaling, en uw Raad niet bevoegd is daarvan kennis te nemen";

Overwegende dat de verwerende partij aanvoert dat de vordering bovendien niet ontvankelijk is voorzover ze gericht is tegen de bevestigende beslissing van 30 juni 1997;

Overwegende dat verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat de verwerende partij er zelf uitdrukkelijk op gewezen heeft dat bij de Raad van State beroep kon worden ingesteld, en dat de brief van 30 juni 1997 de enige brief is die aangetekend is verzonden en een officiële uitvoeringsakte van het overheidsbestuur is, terwijl de andere twee brieven veeleer informatieve brieven zijn.

Overwegende dat, wat de ontvankelijkheid *ratione temporis* betreft, uit het dossier blijkt dat verzoeker vanaf 1 juli 1996 verzocht is 33 procent van de premie die hem was toegekend voor de verwerving van zijn woning, terug te betalen; dat verzoeker omstandig geprotesteerd heeft en de verplichting tot terugbetaling bevestigd is bij een brief van 21 oktober 1996, alsook bij een brief van 30 juni 1997, waarbij verzoeker een laatste termijn wordt toegekend voor die terugbetaling; dat evenwel op te merken valt dat de verwerende partij er in haar brieven van 1 juli en 21 oktober 1996 niet op gewezen heeft dat beroep kon worden ingesteld, noch aangegeven heeft welke vormvoorschriften en termijnen daarbij in acht genomen moesten worden, terwijl haar brief van 30 juni 1997 daarentegen wel de vermeldingen

bevat die zijn voorgeschreven bij artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat, onder voorbehoud van het onderzoek van de exceptie van onbevoegdheid, de termijn van zestig dagen om een beroep tot nietigverklaring in te stellen bij de Raad van State, bijgevolg niet vóór de brief van 30 juni 1997 is ingegaan;

Overwegende, wat de exceptie van onbevoegdheid betreft, dat de artikelen 6 en 11 van het koninklijk besluit van 23 juni 1983 tot instelling, voor het Brusselse Gewest, van een eenmalige premie voor de oprichting of de verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies, luiden als volgt :

" Art. 6. De aanvrager mag op de datum dat de lening hem door de kredietinstelling wordt toegezegd geen andere woning volledig in eigendom of in vruchtgebruik hebben. Voor de toepassing van deze voorwaarde wordt er geen rekening gehouden met de vervreemding van een gedeelte van de eigendom of van het vruchtgebruik tijdens de twee jaren die voormelde datum voorafgaan. De aanvrager moet er zich tevens toe verbinden de te verwerven woning volledig en effectief te bewonen en er, binnen de zes maanden van de leningsakte zijn hoofdverblijf vestigen en dit gedurende ten minste vijf jaar. Hij mag ze bovendien gedurende dezelfde termijn niet vervreemden noch ze geheel of gedeeltelijk in huur geven, behalve in geval van overmacht, waarvan de beoordeling overgelaten wordt aan de Minister. (...).

(...)

Art. 11. § 1. Onverminderd de bepalingen van het Strafwetboek of de gerechtelijke vervolgingen in toepassing van het koninklijk besluit van 31 mei 1933, is de begunstigde van de krachtens dit besluit betaalde tussenkomst verplicht deze aan het Gewest terug te storten wanneer de tussenkomst werd genoten op grond van onjuiste of onvolledige gegevens of verklaringen.

§ 2. De aan het Gewest terug te betalen bedragen dienen gestort te worden aan het Fonds bestemd voor de aanmoediging van de verwerving van eigendommen en de gezondmaking van de woning, op de begroting van het Brusselse Gewest.

De invordering ervan wordt toevertrouwd aan de Administratie van de Belasting over de Toegevoegde Waarde, de Registratie en Domeinen, die handelt overeenkomstig artikel 3 van de domaniale wet van 22 december 1949";

Overwegende dat de verwerende partij, door te schrijven dat de Staatssecretaris niet geoordeeld heeft dat de niet-nakoming die verzoekster ten laste wordt gelegd, "door een geval van overmacht was gewettigd", de bestreden handeling kennelijk beschouwd heeft als een toepassing van de vierde zin van het voornoemde artikel 6, de enige bepaling in verband met die aangelegenheid die de minister de bevoegdheid verleent te oordelen of het om een geval van overmacht gaat; dat deze bepaling evenwel alleen betrekking heeft op het geval dat het eigendom vervreemd of verhuurd wordt, maar niet van toepassing is op het geval dat het eigendom gedeeltelijk voor beroepsdoeleinden wordt benut en vanuit fiscaal oogpunt als zodanig wordt beschouwd, zodat de impliciete verwijzing naar artikel 6, vierde zin, irrelevant is;

Overwegende dat artikel 11 van dat besluit alleen van toepassing is op het geval dat de aanvrager onjuiste gegevens heeft overgelegd of onjuiste verklaringen heeft afgelegd om de premie te kunnen krijgen, dat wil zeggen bij de samenstelling van het dossier dat de aanvrager bij de administratie heeft ingediend om voor de premie in aanmerking te kunnen komen; dat uit het dossier blijkt dat dit in casu niet het geval is, aangezien verzoeker ten laste wordt gelegd dat hij de verbintenissen die hij heeft aangegaan, niet nakomt, dat wil zeggen dat het gaat om iets wat zich voordoet nadat het dossier is samengesteld;

Overwegende dat de bestreden handeling op geen van de twee voormelde bepalingen kan steunen; dat ze een toepassing is van de artikelen 55 en 57 van de

gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit die krachtens artikel 71, § 1, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten van toepassing zijn geworden op de verwerende partij; dat die artikelen aldus luiden :

" Artikel 55. Iedere toelage verleend door het Rijk of door een rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks door het Rijk gesubsidieerd wordt, daarin begrepen ieder door hen zonder interest verleend terugvorderbaar voorschot, moet aangewend worden voor de doeleinden, waarvoor zij verleend werd.

Iedere toelagetrekker is ertoe gehouden verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen, tenzij de wet hem daarvan vrijstelling verleent.

Behalve wanneer een wets- of verordeningsbepaling daarin voorziet, worden in iedere beslissing houdende toekenning van een toelage nauwkeurig de aard en de omvang van en de nadere regels omtrent de door de toelagetrekker te verstrekken verantwoording vermeld.

(...)

Artikel 57. Tot onmiddellijke terugbetaling van de toelage is gehouden de toelagetrekker :

1° die de voorwaarden niet naleeft, waaronder de toelage verleend werd;

2° die de toelage niet aanwendt voor de doeleinden waarvoor zij verleend werd;

3° die de in artikel 56 bedoelde controle verhindert.

Blijft de toelagetrekker in gebreke de in artikel 55 bedoelde verantwoording te verstrekken, dan is hij gehouden tot terugbetaling ten belope van het deel dat niet werd verantwoord.

De terugvordering kan overeenkomstig artikel 94 geschieden";

Overwegende dat de vordering tot gedeeltelijke terugbetaling waartegen het beroep gericht is, een toepassing is van dat artikel 57, tweede lid; dat

degene die een premie gekregen heeft en in gebreke blijft de vereiste verantwoording te verstrekken, volgens die bepaling "gehouden is tot terugbetaling ten belope van het deel dat niet werd verantwoord", wat inhoudt dat de overheid over geen enkele beoordelingsbevoegdheid beschikt, noch wat het principe van de terugbetaling, noch wat het terug te betalen bedrag betreft; dat de gelding van de rechten en plichten van degene die een premie krijgt en niet aan de voorwaarden voor de toekenning van die premie voldoet, uit de toepassing van de wet en niet uit een ambtelijke beslissing voortvloeit;

Overwegende dat daaruit volgt dat het beroep tot nietigverklaring eigenlijk betrekking heeft op subjectieve rechten; dat, aangezien het om rechten gaat die te maken hebben met een premie die de overheid met toepassing van bepalingen inzake het huisvestingsbeleid verleent om particulieren, in het algemeen belang, aan te sporen een woning te verwerven, het om subjectieve burgerschapsrechten gaat; dat aangezien geen enkele wet in een uitzondering op de bevoegdheid van de rechtbanken inzake subjectieve burgerschapsrechten voorziet, alleen de gewone rechtbanken bevoegd zijn om kennis te nemen van de handeling die met het beroep wordt bestreden; dat de Raad van State niet bevoegd is om kennis te nemen van het beroep, en dus ook niet van de middelen die tot staving van het beroep zijn opgeworpen;

Overwegende dat de verwerende partij zelf verzoeker erop gewezen heeft dat hij een beroep tot nietigverklaring kon instellen bij de Raad van State; dat ze verzoeker aldus verkeerd heeft ingelicht omtrent het rechtscollege waarbij hij beroep kon instellen; dat de kosten ten laste van de verwerende partij moeten worden gelegd,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op acht februari tweeduizend door :

de HH. HANOTIAU,	kamervoorzitter,
LEROY,	staatsraad,
QUERTAINMONT,	staatsraad,
Mevr. MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M. -Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.